Riigi Teataja

Nr. 68. **26. augustil 1930.** **Nr. 68.**

Art. 471. **Määrus kuldfrangi kursi kohta tolli- ja sadamamaksude võtmisel.**
472. **Teadaanne Eesti-Rootsi kurjategijate väljaandmise ja kriminaalasjus kohtuliku abiandmise konventsiooni jõusseastumisest.**
473. **Kohtu- ja siseministeeriumi ülemääraliste riigiteenijate koosseisu muudatus.**
474. **Sundmäärus piima, koore ja võiga kauplemise kohta Põltsamaa linnas.**
475. **Sundmääruse muutmine kauplemise aja kohta Harjumaal.**

471. Määrus kuldfrangi kursi kohta tolli- ja sadamamaksude võtmisel.

Alus: Tollitariifide maksmapanemise seaduse § 2 (RT 81/82 — 1924), Sadamamaksude seaduse §§ 14 ja 15 (RT 83/84 — 1924) ja Eesti-Läti vahelise konventsiooni § 2 (RT 20/21 — 1924).

Määrusega 31. detsembrist 1927 nr. 8398/M (RT 2 — 1928) maksma pandud kuldfrangi kurss (1 k.-fr. = 0,73 kroonile) jäetakse maksvaks ka 1930 a. septembrikuu peale.

21. augustil 1930. Nr. 5486.

Majandusminister J. Zimmermann.

472. Välisministeeriumi teadaanne.

Välisministeerium teatab, et 13. augustil 1930 vahetati Eesti-Rootsi kurjategijate väljaandmise ja kriminaalasjus kohtuliku abiandmise konventsiooni (RT 34 — 1930) ratifikatsioonikirjad.

Vastavalt oma artikli 19 eeskirjadele astub ülalmainitud konventsioon jõusse 20 päeva pärast ratifikatsioonikirjade vahetamist, s.o. 2. septembril 1930.

Tallinnas, 13. augustil 1930.

Välisminister J. Lattik.

473. Kohtu- ja siseministeeriumi ülemääraliste riigiteenijate koosseisu muudatus.

Alus: Riigiasutuste koosseisude ja riigiteenijate palkade seaduse §§ 4 ja 6 (RT 27 — 1927) ja Vabariigi Valitsuse poolt 12. septembril 1928 ülemääraliste teenijate koosseisude ja tasude määramiseks vastu võetud juhtnöörid (RT 76 — 1928).

Kohtu- ja siseministeeriumi ülemääraliste riigiteenijate koosseis (RT 74 — 1929) muudetakse, arvates 1. augustist 1930, järgmiselt:

Ametinimetus	Arv	Palk kuus kr.	Lisatasud	Kellele vahendita allub
Suurendatakse:				
B. Kohtud.				
3. Rahukogud.				
Kinnistusjaoskonna sekretär . . .	2	80.—		Kinnistusjaoskonna ülemale
Kinnistusjaoskonna abisekretär .	3	70.—		
Vanem kantseleiametnik	11	65.—		„
Kantseleiametnik	13	60.—		„

6. augustil 1930.

Kohtu- ja siseminister A. Anderkopp.
Kantselei direktor O. Treufeldt.

Põltsamaa linnavolikogult 23. augustil 1929 vastu võetud

474. Sundmäärus piima, koore ja võiga kauplemise kohta Põltsamaa linnas.

(Antud Linnaseaduse § 108 p. 22 põhjal.)

A. Kauplemine piima ja koorega.

I. Järelevalve.

§ 1. Piima ja koore sisseveo järele Põltsamaa linnas ning üldse piima ja piimasaadustega kauplemise üle linna piirides valvamine on usaldatud politsei ja linna tervishoiukomisjoni hoolde. Linna tervishoiukomisjon valvab politsei kaasabil käesoleva sundmääruse täpse täitmise järele ja on kohustatud selle määruse rikkumisi kindlaks tegema, milleks nad on õigustatud igal ajal ette võtma kõigi kaupluste, loomalautade ja muude ruumide, samuti ka piima ja koore ümbertöötamise ning müügiasjade ülevaatust. Ühes sellega on tervishoiukomisjonil õigus võtta tasuta piima ja koore proove järelekatsumiseks ja laboratooriumi saatmiseks.

§ 2. Iga isik, kes soovib kaubelda piima ja koorega või selleks otstarbeks Põltsamaa linnas piimalehmi pidada, on kohustatud sellest teatama linnavalitsuse tervishoiuosakonnale, ära tähendades oma korteri, kaupluse ruumi ja loomalauda asukoha ning peetavate lehmade arvu.

Kui kauplemine sünnib kohaleveetavate saadustega, siis peab kaupleja teadma, kust saadused pärit. Samuti teatatakse linnavalitsuse tervishoiuosakonnale igast ettetulnud korteri, kaupluseruumi ja loomalauda asukoha muutmisest ning abikaupluse avamisest.

Märkus 1. § 2 nimetatud nõudmised ei käi maaelanikkude kohta, kes piima või piimaprodukte turule või otsekohe tarvitajatele koju kätte toovad.

Märkus 2. Linna piires peetavaid piimalehmi peab loomaarst läbi vaatama vähemalt üks kord aastas.

§ 3. Piimaga ja piimasaadustega kauplemine sünnib kas sellekohaselt sisse seatud ruumes või laiali vedades tarvitajatele ja turgudel.

II. Müügile lubatud piima- ja kooresordid, nende nimetused ja omadused.

§ 4. Müügile on lubatud ainult järgmised piimasordid ja -saadused:

1) täispiim, millel on mitte alla 2,9% rasva, erikaal 1,028—1,034 ja kuiv ülejääk mitte alla 11,8% ja mitte üle 12,1%,

2) kooritud piim (lahja-, külmpiim, koorelahutajapiim),

3) lastepiim,

4) keedetud, pastöriseeritud, steriliseeritud piim,

5) hapupiim,

6) võipiim,

7) rõõskkoor, mis sisaldab vähemalt 15% rasva, vahukoore nime all müüdav rõõskkoor aga rasva vähemalt 25%,

8) hapukoor, mis sisaldab vähemalt 20% rasva, nõndanimetatud pressitud hapukoor aga rasva vähemalt 30%,

9) kohupiim,

10) igasugused juustusordid.

Märkus 1. Täispiimaks nimetatakse lehmade täielikul äralüpsmisel saadud piima ilma ühegi lisanduseta või äravõtteta.

Märkus 2. Kooritud piima all mõistetakse piima, mis erineb täispiimast ainult rasva vähema sisaldusega koorimise tagajärjel.

Märkus 3. Hapupiima all mõistetakse koorimata, kooritud või pastöriseeritud piima, mis vabalt või peale puhta happekultuuri või hapupiima juurdelisamisega on ära hapendunud ja kokku läinud.

Märkus 4. Võipiim (petipiim) on saadus, mis peale või eraldamist üle jääb.

Märkus 5. Rõõskkooreks (kohvikoor) nimetatakse piima pealt kooritud selle rasvarikkamat osa.

Märkus 6. Hapukooreks nimetatakse iseenesest või hapendajate toimel ära hapendunud ja kokku läinud rõõskkoort.

§ 5. Piima ilma erinimetuseta loetakse täispiimaks.

§ 6. Keedetud, pastöriseeritud, steriliseeritud piima võib ainult nende nimetuste all müügile lasta.

Pastöriseeritud ja steriliseeritud piima valmistamise ja müümise kohast tuleb teatada linnavalitsuse tervishoiuosakonnale. Pastöriseerimine ja steriliseerimine võib sündida ainult arsti või loomaarsti järelevaatuse all.

§ 7. Kõik käesoleva sundmääruse § 4 tähendatud piima- ja kooresordid ei tohi sisaldada mingisugust mustust ega kõrvallisandeid, samuti ei tohi nad milgi tingimusel järeletehtud olla.

Piim, võipiim ja koor peavad müügile lastama niivõrt puhtana, et vähemalt 1 liitri filtreerimisel vaevalt märgatav jälg järele jääb.

III. Müügiks keelatud piimasordid.

§ 8. Keelatakse müüa piima:

1) mis saadud mõne päeva kestel enne ja pärast poegimist, seni kui ta soendatult kokku läheb (n.n. ternes, värske või toores piim),

2) mis sisaldab haigust-tekitavaid pisikuid või lahkseeni,

3) neilt lehmadelt, kes põevad kollatõbe, palavikku või nakkushaigusi (siberikatku, nakatavat kopsupõletikku, emfüseemilist karbunkulit, marutõbe, rõugeid, septitseemiat, udarahaigust, voolusid suguosadest ja lahtist tiisikust),

4) lehmadelt, kes põevad mürgituse tagajärjel või keda arstitakse piimasse üleminevate mürgiliste vahenditega, nagu näit. arseeniga, oksekiviga, oopiumiga, eseriiniga, pilokarbiiniga j.n.e.,

5) mis segatud veega, jääga või teiste kõrvallisanditega, nagu näit. värvivate või konserveerivate ainetega,

6) millel ebaloomulik värv (sinine, punane, kollane), ebaharilik maitse (soolane, kibe), ebaharilik lõhn (mäda-, hallituselõhn), ebaharilik konsistents (limane, veniv), samuti ka piima, mis sisaldab mäda, verekiude ja -tükke,

7) neilt lehmadelt, kes põevad suu- ja sõratõbe, võib piima müügile lasta ja linna piiridesse sisseveoks lubada linnavalitsuse tervishoiuosakonna otsusel ainult steriliseeritult, läbikeedetult või pastöriseeritult.

§ 9. Määrused, mis § 8 ette toodud, on maksvad ka kõigi muude käesolevate määruste §§ 4 ja 9 tähendatud piima- ja kooresortide kohta.

IV. Piima ja koorega ümberkäimine ning nende hoidmine.

§ 10. Piima ja koore juures peab neid saades, vedades ja müües laitmata puhtust ning hoolsust silmas pidama. Kõik riistad, mis piima ja koorega kokku puutuvad, peavad alati puhtad olema. Kõik isikud, kes piima ja koorega kas poodides või neid ringi vedades kauplevad, peavad oma äritegevuses puhtalt riides olema ja kandma puhast valget, kuni kaelani ulatuvat põlle.

§ 11. Ostjatel on keelatud maitsta piima või koort mõõduriistadest ja anumatest. Samuti on keelatud koort ja muid piimasaadusi proovide võtmisel sõrmedega puudutada. Maitsta lubatakse ainult puhta lusikaga, puust labidakesega või pulgakesega, mida müüja omalt poolt peab andma. Proovi valab müüja lusikasse.

Märkus. Enne piima müümist piima tarvitajatele peab piim anumates hoolsasti ümber segatama ehk loksutatama, et koore pealetekkimist ära hoida.

§ 12. Ruumes, kus piima ja piimasaadusi müüakse, peavad seinad, laed, letid, lauad, toolid ja pingid heleda õlivärviga kaetud ning põrandad tsemendist, asfaldist või parkettkividest, tihedalt liidetud hööveldatud laudadest, viimasel juhusel õlivärviga üle värvitud või linoleumiga kaetud olema.

Märkus. § 12 üles loetud nõuded hakkavad maksma 1. jaanuarist 1931.

§ 13. Piima ja piimasaaduste müügi ruume peab alati puhtuses ja korras hoitama ja nad peavad elamisruumest seinaga eraldatud olema.

Piima ja piimasaaduste müügiruumide seintes võivad peale välimiste akende ka seesmised mittelahtikäivad kindlad aknad olla.

Suitsetamine on müügiruumes keelatud ja neis peab olema üles pandud vastav kuulutus „Siin on suitsetamine keelatud“ nähtaval kohal selgesti-loetava kirjaga.

§ 14. Müügiks määratud piima ja piimasaadusi eluruumes hoida, ümber töötada, on keelatud.

Kõvasti lõhnavate juustusortide hoidmiseks peab olema eriti selleks otstarbeks sisse seatud kapp.

V. Piimaanumad.

§ 15. Piima ja koore hoidmiseks ja veoks on lubatud tarvitada ainult anumaid, mis on valmistatud portselanist, savist ja glasuuritud, fajansist, klaasist, puust, tsinkplekist, kindlalt üle tinutatud raudplekist või kindlalt üle tinutatud vasest. Lahtistes anumates hoitav piim ja koor peab linase riide, marli või teiste otstarbekohaste vahenditega mustuse eest kaetud olema.

Anumad, millest müüakse piima tarvitajatele, peavad kandma kustumata pealkirja, missugust piima nad sisaldavad. Külgeköidetud või kleebitud pealkirjad ei ole lubatud. Nimetused peavad vastama käesoleva sundmääruse § 4 tähendatuile.

Märkus. Anumad punnidega on tarvitamiseks lubatud ainult siis, kui neil veel üks suurem auk on, mis võimaldab neid seestpoolt puhastada.

§ 16. Piima ja koore mõõtmise riistad peavad olema ainest, mis milgi tingimusel piima ja koore peale ei mõjuks, ning peavad niisuguse pidemega varustatud olema, et piima või koore tõstmisel tõstja käsi anuma sees oleva piimaga kokku ei puutu. Kõigi nende mõõduriistade seintesse peab mahutus sisse löödud või söövitatud olema.

§ 17. Kõik piima- ja kooreriistad tuleb igapäev puhastada.

§ 18. Kõik müügile määratud piima ja koore veoks, hoidmiseks või müümiseks tarvitatavad anumad peavad umbselt kinni käivate, võimalikult üle anuma äärte ulatuvate kaantega varustatud olema. Kaante paremaks ligistamiseks anumate kinnistamisel on lubatud tarvitada eraldi puhast ja valget riiet, kuid mitte milgi tingimusel kaltse, õlgi, tina sisaldavaid või kummivõrusid j.n.e.

§ 19. Piima talituse anumaid ei tohi tarvitada muuks otstarbeks.

VI. Isikute haigeksjäämine, kes piimatalituses või piimaga kauplemises tegevad.

§ 20. Kui piimakaupluses või piimakaupleja korteris keegi nakkushaigusse (katk, pidalitõbi, siberikatk, leetrid, sarlak, difteriit, rõuged, tüüfused, koolera, verine kõhutõbi) jääb, siis on kaupluse omanik kohustatud sellest

linnavalitsuse tervishoiuosakonnale teatama 12 tunni jooksul. Seesugune teatamine on ka isikutele sunduslik, kes lehmi piimamüügi otstarbel peavad. Isikud, kelle kätel või näol vorbid, mädahaavad või kes üht ülalnimetatud nakkushaigustest, lahtist tiisikust rögastamisega või väliselt vastikuid haigusi põevad, ja isikud, kes ülalnimetatud nakkushaigust põdeva haigega kokku puutuvad, ei tohi lehmi lüpsta, piimaanumaid pesta ega piimaga kaubelda.

§ 21. Nakkushaigustes isikuid peab piima ja koore müümisest tagandama, isegi sel juhtumisel, kui sellepärast kauplus ajutiseks kinni peaks jääma.

§ 22. Piima ja koore sissevedu kohtadest, kus nakkushaigused ja loomataudid möllamas, on keelatud.

B. Kauplemine võiga.

§ 23. Või, (hapukoore-või, eksportvõi, rõõsakoorevõi, pariisivõi, köögivõi ning sulatatud või) ei pea sisaldama eneses peale piimarasva ühtki teist rasva.

§ 24. Vee hulk rõõsakoore-, eksport-, hapuning pariisivõis ei tohi suurem olla kui 14%, köögivõis 16% ja sulatatud võis 1%.

§ 25. Rõõsakoorevõi happesisaldus (happekraad) ei tohi olla üle 4% (4 ccm söötkaalilehelise normaallahuse 100 g või peale), köögi- ja sulatatud või happekraad mitte üle 6%.

§ 26. Või värvimine on lubatud ainult siis, kui selleks kahjutuid taimevärve (kurkumisafrani- ja porgandimahla) tarvitatakse, teiste kunstlikkude ja kahjulikkude (aniliin-, metallühendite) värvide tarvitusele võtmine on keelatud.

§ 27. Või ei tohi peale keedusoola mingisuguseid konserveerivaid aineid sisaldada.

§ 28. Või ei pea sisaldama isegi silmale nägematuid kohupiima osakesi ega üldse mingisuguseid kõrvalaineid ega mustust.

§ 29. Kõik käesoleva sundmääruse §§ 1, 3, 14, 15 ja 16 selgitatud juhatused piima ja koore müügi ning hoiu ja ka järelevalve kohta on maksvad samuti ka või hoidmise ja müügi kohta Põltsamaa linnas. Peale selle on võiga kauplemine ka koloniaalkauplustest lubatud, selle tingimusega aga, et või erilistes klaaskastes või samasuguste kuplite all hoitakse, kusjuures võiga ühel ajal mingisuguste teiste asjade hoidmine kastes või kuplite all keelatud on.

§ 30. Võid on lubatud müüa ainult kaaluga. Kõik valmistuse, veo, hoiu ja müügi puhul tarvitatavad asjad, anumad, riistad, pakkimisvahendid j.m. peavad piinlikult puhtad ning korras olema, kusjuures keelatud on või pakkimiseks peale puhta, valge, veekindla (pergament) paberi muud tarvitada.

§ 31. Keefiri, kumõssi või jogurdi valmistamise ja müümise kohta on maksvad piimasaaduste kohta käivad määrused.

§ 32. Käesoleva sundmääruse rikkujad võetakse vastutusele kas üldises kohtukorras või Mõnede seaduste ja sundmääruste rikkumiste eest määratavate administratiiv-karistuste seaduse järgi administratiiv-korras (RT 183/184 — 1925).

§ 33. Käesolev sundmäärus hakkab maksma kaks nädalat pärast Riigi Teatajas kuulutamist.

Linnapea G. Gold.
Sekretär R. Vassil.

Harju maavolikogu poolt 2. juulil 1930 vastu võetud

475. Sundmääruse muutmine kauplemise aja kohta Harjumaal.

Sundmääruses kauplemise aja kohta Harjumaal (RT 46 — 1929) § 1 muudetakse ja pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 1. Kauplemine ja töötamine on lubatud:

a) igasugustes ärikontorites, kaubandusettevõtetes ja teistes ärides ning kauplustes, mille kohta pole erandit — äripäevadel kella 8—20 ja pühapäevadel ning muudel pühadel, mil kauplemine lubatud — kella 13—16.

Esimeses lõikes loendatud ärikohtades ja kauplustes, mis asuvad turgude piirkonna kahekilomeetrilise raadiusega sõõris, turuplatsist arvates, kauplemine ja töötamine turupäevadel on lubatud kella 6—18;

b) kauplustes, kus müüakse ainult toiduaineid, nagu liha, kala ja nende saadusi, piima, saia, leiba, aiavilja j.n.e. — äripäevadel kella 7—19 ja pühapäevadel ning muudel pühadel, mil kauplemine lubatud — kella 7—9 ja 13—16;

d) kauplustes, müügikohtades ja kioskites, kus müüakse alkoholita jooke, nagu kali, limonaad, selters j.n.e., küpsiseid ja maiustusi kohaltarvitamiseks ning kus kaubeldakse tubakasaaduste ja tuletikkudega — äripäevadel kella 7—22 ja pühapäevadel kella 8—22;

e) õlle ja veinide kohaltarvitamise õigusega müügikohtades külmade toitude ja suupistete müügiga — äripäevadel kella 9—22 ja pühapäevadel ning muudel pühadel, mil kauplemine lubatud — kella 12—22.

Märkus. Peale kauplemiseks ja töötamiseks lubatud aja möödumist peavad olema suletud kõigis kauplustes äriruumid.

Käesolev muudatus astub seadusejõusse kahe nädala möödumisel pärast avaldamist Riigi Teatajas.

Tallinnas, 19. augustil 1930. Nr. 54.

Harju maavalitsuse esimees P. Männik.
Sekretär (allkiri).

Hind 5 senti. Riigi trükikoja trükk.